

Advokatforeningen
Postboks 362 Sentrum
0102 Oslo

Sendes på e-post til: post@advokatforeningen.no

Vår ref.:

Deres ref.: 314852

Oslo, 15. juni 2022

Saksansvarlig advokat: Anne Christine Wettre

HØRINGSSVAR – PRIVATE GRANSKNINGER

Advokatfirmaet Ræder AS viser til høringsforslag om Retningslinjer for private granskninger fra Advokatforeningen, datert 23. mars 2022, med endelig frist for høringssvar innen 15. juni 2022. Vi slutter oss i all hovedsak til forslaget. Nedenfor knyttes det noen generelle kommentarer til høringsforslaget og enkelte av bestemmelsene.

GENERELT

Det følger av høringens del 1, at retningslinjene for granskninger er forsøkt forenklet, og at det er luket ut en del henvisninger til regler som i liten grad treffer eller gjelder for private granskninger. Retningslinjene for granskninger er i stedet knyttet tettere opp mot de vanlige reglene som gjelder for advokater, herunder Regler for god advokatskikk.

Vi er enige i at det er hensiktsmessig å endre retningslinjene slik at de er mer i tråd med øvrige retningslinjer som gjelder for advokater.

Deler av regelverket som gjelder advokater er nå lovfestet i den nye advokatloven, herunder kravet til uavhengighet.

Det er også kommentert at det er enkelte særlige forhold ved granskninger, som skiller oppdragene fra ordinære advokatoppdrag. Noe av kritikken mot granskninger og faktaundersøkelser har bl.a. vært at undersøkelsene utføres på vegne av en oppdragsgiver, som betaler for oppdraget. Det kan dermed fremstå som granskeren ikke har en uavhengig rolle. Det er en forventning om at advokaten opptrer så objektivt som mulig i disse sakene. Det er derfor viktig at disse grunnleggende prinsippene som gjelder for advokater, poengteres innledningsvis i den foreslåtte retningslinjen.

Når det gjelder forslag om språklig endring til «granskere» har vi ingen innvendinger mot dette.

TIL PKT. 1 BESLUTNING OM GRANSKNING

Forundersøkelser nevnes flere steder i høringsforslaget, uten at det er sagt noe nærmere om hva slags undersøkelser dette er og hvor omfattende de bør være. Det vil være vanskelig å si noe generelt om dette, men også slike undersøkelser kan oppfattes som invaderende for berørte parter, selv om utfallet skulle bli at man velger å ikke granske.

TIL PKT. 2.1 MANDAT, PKT. 2.2 TIDSPLAN OG 4.1 SAKSBEHANDLINGSREGLER

Forslaget om å utarbeide mandat, tidsplan og saksbehandlingsregler anses som gode verktøy for å sikre en ryddig prosess, både for oppdragsgiver, berørte og gransker. Dette antas også å bidra til å ivareta grunnleggende rettssikkerhetsgarantier.

TIL PKT. 4.3 INFORMASJON OPPDRAGSGIVER BESITTER, PKT. 4.4 OM FORKLARINGER

Vi stiller oss bak forslaget om at oppdragsgiver skal fremlegge all tilgjengelig informasjon. Dette er også i tråd med regler om bevis på sivilrettens område, bl.a. tvl. § 21-4. Et slikt krav kan motvirke at det blir åpnet granskninger uten at det er reelt grunnlag for det, eller hvor motivasjonen for å granske er en annen enn det som blir forelagt for granskeren.

Det anses hensiktsmessig at selvinkrimineringsvernet poengteres særskilt. Det antas imidlertid at private granskninger i stor utstrekning vil kunne medføre andre reaksjoner enn straff, f.eks. oppsigelse av arbeidsforhold, erstatningssaker etc.

Disse forklaringene kan derfor få stor betydning for den enkelte på et senere tidspunkt, både dersom forklaringen er feilaktig eller dersom den taler i den berørtes disfavør. Dette er også et forhold som tilsier at gransker bør ha et gjennomtenkt forhold til spørsmålene som stilles. Det kan også være nødvendig å opplyse både om hvor langt plikten til å forklare seg går (kanskje særlig mtp. mulig ansvar mot granskeren?).

TIL PKT. 5.3 RETT TIL INNSYN

Bestemmelsen ser kun ut til å fokusere på innsyn frem til granskningsrapporten foreligger. Berørte kan imidlertid ha minst like stort behov for innsyn etter at rapporten er utarbeidet. Dette vil særlig gjelde der man møtes med f.eks. ansvarskrav, oppsigelse e.l. Ved offentlige granskninger vil et slikt innsynskrav reguleres av offentlighetsloven, mens det er mindre klart hvilke regler som gjelder ved granskninger.

Det kan f.eks. være at en berørt har behov for å få innsyn i de konkrete spørsmålene h*n ble stilt av granskeren i en etterfølgende rettssak, for å motbevise at man har forklart seg usant, at spørsmålene var ledende etc.

Videre er det uklart hvor langt retten til innsyn går, om den kun gjelder egne forhold, eller om den også gjelder mandat og evt. saksbehandlingsreglene som er fastsatt i forbindelse med granskningen.

Innsynsreglene etter personopplysningsloven, som også gjelder for granskninger iht. pkt. 4.7, vil ikke gi innsynsrett tilsvarende f.eks. offentlighetsloven.

TIL PKT. 7.2 ETTERFØLGENDE BISTAND

Det er foreslått at gransker kan bistå med etterfølgende arbeid. Ettersom granskninger gjelder så ulike sakstyper, er det vanskelig å trekke en grense for hvor langt den etterfølgende bistanden kan gå. I den grad det er mulig, bør det vurderes å knytte noen generelle merknader til dette punktet.

Et særtrekk ved granskninger er f.eks. at det normalt er en annen enn granskeren som følger opp evt. funn i rapporten. Er det en forutsetning at dette gjelder også ved private granskere, eller kan man f.eks. benytte den faste advokatforbindelsen både til å utføre granskningen og til å følge opp evt. funn? En slik løsning kan være kostnadsbesparende på den ene siden, men kan samtidig så tvil om objektiviteten til advokaten i rollen som gransker.

ANNET

Det er i Retningslinjen antatt at brudd på f.eks. Retningslinjene for god advokatskikk kan gi grunnlag for disiplinærreaksjoner mot en advokat, på grunnlag av opptreden i et granskningsoppdrag.

Det er i teorien også antatt at det kan rettes krav mot advokaten etter det alminnelige uaktsomhetsansvaret, jf. Giertsen, Gransking (2008) s. 70 flg. Det kan være at dette bør synliggjøres i et av punktene.

Med vennlig hilsen

For Advokatfirmaet Ræder AS

Arne Helene Moen

advokatfullmektig